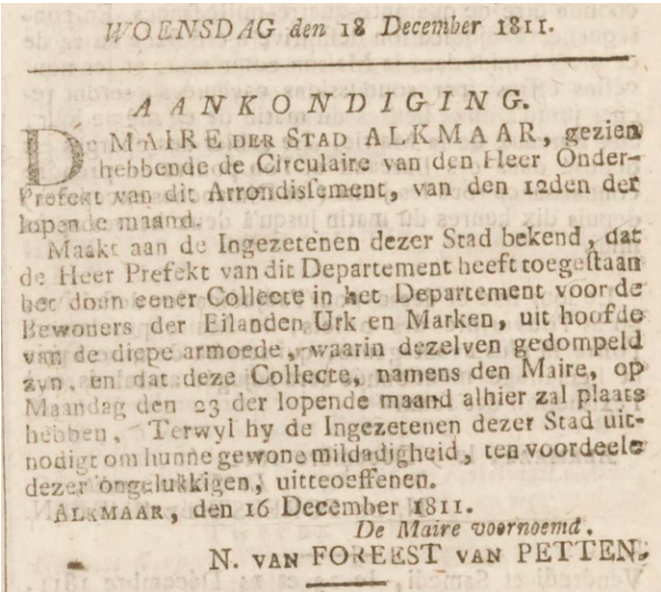

Armoedige tijd

Maar makkelijk was die tijd niet. Omdat Frankrijk oorlog had met Engeland, lag de handel over zee stil. Ook vissen op de Noordzee was vaak onmogelijk. Urk werd armer en armer. Gelukkig kwam er hulp: het eiland hoefde even geen belasting te betalen en kreeg soms geld en eten van buitenaf. In andere gemeenten werd gecollecteerd om Urk te helpen.

Franse invloeden

Lesbrief
3

ACHTERNAMEN

Overleg samen wat sommige achternamen betekenen. (Bijv. Kamper = iemand die uit Kampen komt; Smit = een metaalbewerker, een hoefsmid of goudsmid.) Schrijf een aantal namen en hun betekenis op.

Naam

Betekenis

Thema:
De Bataafse & Franse periode
1795-1813

Met dank aan onze sponsors:

INFORMATIE

FRANSE INVLOEDEN

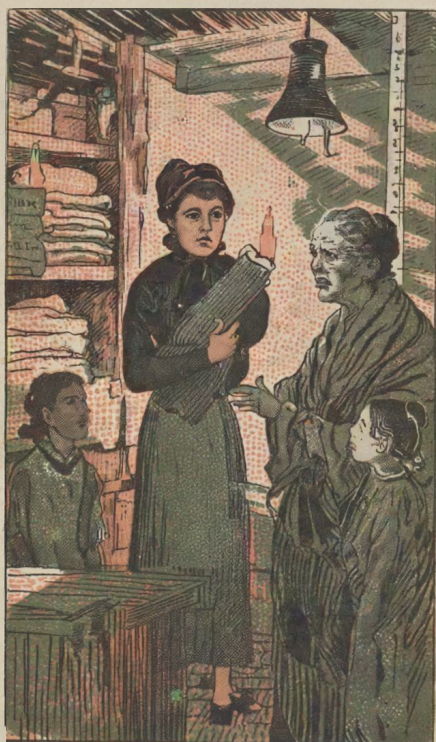
Een koninkrijk

Vanaf 1795 was Frankrijk hier de baas. De Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden heette voortaan 'De Bataafse Republiek'. In 1806 werd de republiek het koninkrijk Holland, met Lodewijk Napoleon Bonaparte als koning. Hij was de broer van de Franse keizer Napoleon. In 1813 werd hij afgezet en werd Holland onderdeel van het Eerste Franse Keizerrijk met Napoleon Bonaparte als keizer.

Veranderingen

In de Franse tijd zijn er veel dingen veranderd, die nu nog steeds gebruikt worden. Eén belangrijke verandering was de invoering van het metrieke stelsel. Dit werd door een groep Franse natuurkundigen ontwikkeld. Vroeger gebruikten mensen overal andere maten. Dat verschilde per streek en overal had je ook weer andere namen. Op Urk mat je hoeveelheden bijvoorbeeld af in *vurrel* of *mussien*. De roede, el, duim of voet waren andere eenheden, die niet overal even groot waren. Dat was heel onhandig, want nergens was het hetzelfde. Met het metrieke stelsel werd dat opgelost, want vanaf toen gold dat afstand en gewicht werden gemeten met standaard eenheden. Overal was een meter, centimeter of kilo hetzelfde. Zo wist je overal precies hoe groot of zwaar iets was.

Burgerlijke stand

Een paar jaar later voerden de Fransen ook de burgerlijke stand in. Tot die tijd schreef de kerk op wanneer iemand werd gedoopt, trouwde of begraven werd. Maar nu moest iedereen ingeschreven staan bij de gemeente. Daarbij hoorde ook een achternaam. Vanaf 1811 moest elke familie een achternaam kiezen. Deze mochten ze zelf bedenken. Op Urk kwamen veel achternamen van vaders of voorvaders (zie afbeelding). Zo betekende *Romkes* dat je een zoon van Romke was. Ook kwamen er namen uit beroepen of plaatsen. Bijvoorbeeld *Van Urk*. Grappig genoeg woonden veel van die families dus helemaal niet op Urk!

Het was voor de mensen op Urk best een grote verandering. Want ineens stond je niet meer alleen in de kerkboeken, maar kreeg je een officiële plek in de papieren van de gemeente. Dat maakte het voor de Fransen ook makkelijker om belasting te innen.

Dienstplicht

De registratie van alle inwoners maakte het voor de Fransen ook makkelijker om jongemannen op te roepen voor de dienstplicht. Er waren Urkers die met het Franse leger mee moesten naar Rusland, maar de meesten werden als matroos op een oorlogsschip gezet. Veel Urkers dienden op het linierschip 'Admiraal Evertsen'. Een groot en nieuw oorlogsschip (links) met maar liefst 80 kanonnen en plek voor 650 bemanningsleden.

